

Ба Шӯрои диссертатсионии 6D.KOA-059
назди Донишгоҳи миллии Тоҷикистон
(7340025, ш. Душанбе, хиёбони Рӯдакӣ 17)

ТАҚРИЗ

ба автореферати диссертатсияи Азимӣ Саламат дар мавзӯи «Институтҳои асосии ҳуқуқи ҷиноятӣи Ҷумҳурии Исломии Афғонистон: ҷиноят, ҷавобгарии ҷиноятӣ ва ҷазо», ки барои дарёфти дараҷаи илмии доктори фалсафа (PhD) доктор аз рӯи ихтисоси 6D030100 – Ҳуқуқшиносӣ, пешниҳод шудааст.

Мавзӯи «Институтҳои асосии ҳуқуқи ҷиноятӣи Ҷумҳурии Исломии Афғонистон: ҷиноят, ҷавобгарии ҷиноятӣ ва ҷазо» ба яке аз масъалаҳои рӯзмарраи илми ҳуқуқи ҷиноятӣ дохил мешавад.

Таҳлили таърих ва ҳолати муосири ҳуқуқи ҷиноятӣи давлати Афғонистон аниқан аз мураккаб будани марҳилаҳои пайдоиш, ташаккулёбӣ ва инкишофи он шаҳодат медиҳанд. Таърихи ҳуқуқи ҷиноятӣ бо раванди ташкилёбии давлати Афғонистон алоқамандии зич дорад.

Мутобиқи м. 1 Конститутсия Афғонистон давлати ҷумҳурии исломӣ, мустақил, воҳид ва ғайри қобили таҷзия мебошад. Бинобар тағйиротҳои куллии иҷтимоиву сиёсии солҳои охир баамаломата таҳлили низоми ҳуқуқи ҷиноятӣи муосири давлати Афғонистонро тақозо менамояд, ки он яке аз масъалаҳои муҳими назария ва амалӣ маҳсуб меёбад.

Дар Ҷумҳурии Исломии Афғонистон қонунгузориҳои нави ҷиноятӣ соли 2017 қабул гардид. Дар баробари ин, дар ин давлат, меъёрҳои ҳуқуқии ҷиноятӣ дар шариат, ҳуқуқи урфӣ, теъдоди зиёди қонунҳо, фармонҳо ва декретҳо, ки дар давраи речаҳои гуногуни сиёсиву ҳуқуқӣ қабул гардиданд, амал мекунанд.

Аз мазмуни автореферат чунин бар меояд, ки муаллиф нақшаи корро хуб тархрезӣ намуда, тибқи он таҳлилро анҷом намудааст. Рисола аз 2 боб ва 7 зербоб иборат мебошад.

Дар автореферати диссертатсия мубрамияти мавзӯи таҳқиқот асоснок карда шуда, дараҷаи омӯзиши мавзӯи таҳқиқот, мақсад ва вазифаҳои он, асосҳои методологӣ, асосҳои назариявии таҳқиқот ва меъёрӣ, наwgонии илмӣ ва нуқтаҳои илмии ба ҳимоя манзуршаванда, аҳамияти назариявӣ ва амалии диссертатсия муайян карда шуда, оид ба саҳми шахсии доvtалаб, тасвиби натиҷаҳои таҳқиқот, сохтор ва ҳаҷми диссертатсия ба таври зарурӣ муқаррарот пешбинӣ гардидааст. Натиҷаҳои таҳқиқоти диссертатсионӣ дар 22 мақолаи илмии муаллиф инъикос гардидааст, ки аз ин шумора 4 адади он дар маҷаллаҳои илмии тақризшавандаи Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти ҶТ тавсиядиҳанда ба таъб расидаанд.

Наwgониҳои илмии муаллиф, ки барои ҳимоя пешниҳод шудаанд қобили дастгирӣ мебошанд. Ҳамзамон нисбат ба баъзе муқаррароти асосии ба ҳимоя манзургардида тавачҷуҳ зоҳир намудан муҳим мебошад. Аз ҷумла баъзе муқаррароти алоҳидаи таҳқиқот ба таври мушаххас изҳори назар намудани муаллифро тақозо менамоянд.

Масалан, дар нуқтаи №1, ки ба ҳимоя пешниҳод карда мешавад (сах. 7), оварда шудааст, ки “Дар Афғонистон аз сабаби набуди қонунҳои ҷиноятӣ, ки муттаҳидкунандаи урфу одат, меъёрҳои шариат ва таъзириро бошад, дар ҳаллу фасли парвандаҳои ҷиноятӣ ба мушкилот рӯ ба рӯ гардида, таъсири манфии худро ба ҷабрдидадагон ва аҳли ҷомеа мерасонад, онҳо дорой нуқсонҳои зиёд буда, ҳаллу фасли низоъҳои ҷиноятӣ дар даврони нав бар асоси урфу одат ва анъанаҳои қавмӣ бо бисёре аз принципҳои ҳуқуқи ҷиноятӣ муосир ҳамохангӣ надошта, боиси мутлақияти худкомагӣ ва худсарии ашхоси татбиқкунандаи онҳо гардидааст. Бинобар ин, дар даврони муосир масъалаҳои кирдорҳои ҷиноятӣ мутобиқи принципҳо, қоидаҳо ва дастурҳои ҳуқуқи ҷиноятӣ

муосир бояд ҳаллу фасл гарданд”. Аммо, кадом принсипҳо, қоида ва дастурҳо дар назар дошта шудааст, маълум нест. Аз ин рӯ, диссертант бояд ҳангоми ҳимояи рисоли худ, барои асоснок намудани ин пешниҳод, далелҳои кофӣ орад.

Камбудии қайдгардида ба баҳодиҳии умумии мусбии рисолаи мазкур таъсир намерасонад, балки гувоҳи он аст, ки мавзӯи баррасинамудаи муаллиф мураккаб, баҳснок ва муҳим мебошад, ин ҳолат имкон додааст, ки дар асоси омӯзиши адабиёти илмӣ ва қонунгузори чиноятӣ муаллиф фикру ақидаи шахсии худро баён кунад, ки ин хоси рисолаҳои илмӣ мебошад.

Таҳлили муқаррароти автореферати мазкур гувоҳӣ аз он медиҳад, ки таҳқиқоти диссертатсионии номбурда ҳамчун таҳқиқоти мустақили илмӣ-тахассусӣ ба талаботи муқарраркардаи “Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ ва унвони илмӣ (дотсент, профессор)”, ки бо Қарори Ҳукумати ҚТ аз 26 ноябри соли 2016, №505 тасдиқ гардидааст ва “Дастурамал оид ба тартиби барасмиятдарории диссертатсияҳо барои дарёфти дараҷаи илмии доктори фалсафа (PhD), доктор аз рӯи ихтисос, номзади илм ва доктори илм, авторефератҳо ва мақолаҳои илмии ҷопшуда доир ба мавзӯи диссертатсия”, ки бо қарори Раёсати Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 28 июни соли 2017, №3/1 тасдиқ шудааст, ҷавобгӯ аст ва муаллифи он Азимӣ Саламат сазовори дарёфти дараҷаи илмии доктори фалсафа (PhD) доктор аз рӯи ихтисоси 6D030100 – Ҳуқуқшиносӣ, мебошад.

Муқарриз:
номзади илмҳои ҳуқуқшиносӣ,
Прокурори ҳарбии гарнизони Бохтар,
полковники адлия

Тохирзода Н. У.